

Bezuiniging belemmert slagkracht innovatie

Inbreng Interprovinciaal Overleg

Commissiedebat Innovatie

25 juni 2026

1. Erken belang van innovatie door extra middelen beschikbaar te stellen i.p.v. bezuinigingen

Investeren in innovatie is cruciaal voor onze toekomstige welvaart. Dit uitgangspunt staat in het coalitieakkoord en vormt de opdracht voor de Taskforce Toekomstige Welvaart en Vestigingsklimaat (TTWenV). Van vernieuwingen in de agrarische sector tot halfgeleiders en innovaties in de circulaire economie en levenswetenschappen. Op tal van terreinen zijn vernieuwingen nodig. Het stimuleren hiervan is noodzakelijk voor ons toekomstig verdienvermogen.

- **Provincies ondersteunen deze inzet van harte. Met hun strategische innovatieclusters leveren zij een belangrijke bijdrage aan het nationale verdienvermogen en aan Europese strategische autonomie. Vandaar dat we een trendbreuk hadden verwacht met het vorige kabinet, dat bezuinigde op innovatieregelingen. Maar, tot onze verbazing gaat het nieuwe kabinet hiermee verder en lijkt daar zelfs een schepje bovenop te doen. Dit heeft grote gevolgen voor startups, scale-ups, bestaande bedrijven en de innovatiemogelijkheden via provincies.**

2. Blijf alert op doorwerking bezuinigingen vorige kabinet

Niet alleen komen de MKB Innovatieregeling (MIT) en de financiering voor de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) in de knel, maar in de financiële bijlage van het coalitieakkoord is een structurele bezuiniging op het Toekomstfonds opgenomen. Dit raakt direct de instrumenten voor innovatie, zoals de Vroege fase Financiering (VFF), de Seed Capital Regeling en het Innovatiekrediet. Voor de MIT en VFF geldt bovendien dat een rijkskorting naar verwachting doorwerkt in de provinciale cofinanciering.

- **Daarmee heeft deze bezuiniging niet alleen impact op de landelijke financieringsbron maar ook op de provinciale begrotingen. Het kan niet anders of deze bezuinigingen verminderen de budgetten voor het innovatieve mkb en de mobilisatie van private financiering. Dit staat haaks op de ambitie om 3% van het BNP voor innovatie en R&D te mobiliseren waarvan 2/3 vanuit de private sector.**

3. Voorkom dat het financieringstreintje stopt

Het vasthouden aan deze bezuinigingen wrekt zich met name voor de R&D- en startupfase van bedrijven. Waar Rijk, provincies en ROM's een gezamenlijk belang hebben om het financieringstreintje te laten rijden vanaf de vroegste financieringsfase van startups, naar doorgroei tot scale-up en vervolgens tot gevestigde marktleaders, zal dat nu snel stikken. Hierdoor komen er minder ontwikkelingen in beeld waarvoor de Nationale Investeringsinstelling (NII) de financiering kan verzorgen.

Dat het treintje kan stokken, blijkt ook uit de analyse van het Coalitieakkoord 2026-2030 door het Centraal Planbureau (CPB). Voor (met name grotere en concurrerende) scale-ups met onvoldoende private financiering, lijken de financieringsmogelijkheden te verbeteren door een kapitaalstorting van € 3,3 miljard in de NII. Aan de andere kant raakt de door het CPB aangegeven halvering van het Toekomstfonds voornamelijk financieringsregelingen voor startups met potentieel hoge maatschappelijke baten maar beperkte rendementsverwachtingen. Dit kan leiden tot minder startups en het positieve effect op de financiering van scale-ups verkleinen. De position paper van ROM-Nederland 'VFF via de regio's succesvoller voor innovatieve startups' onderstreept ditzelfde aandachtspunt en sluit aan bij de aanbevelingen om de financiering van de vroege fasen van startups structureel en toereikend te organiseren (zie bijlage bij dit paper).

4. Versterk impact van nationaal beleid via effectieve Rijk-Regio samenwerking

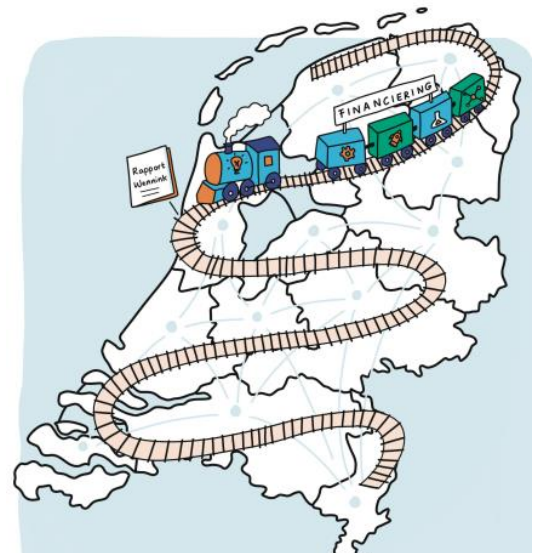
Een productieve en weerbare economie vraagt om continue innovatie en gerichte investeringen in innovatie. Daar wijst ook de beleidsbrief 'een productieve en weerbare economie, het fundament voor een sterke samenleving' van de minister van EZK op. Uiteindelijk moet in innovatie worden geïnvesteerd in de regio's waar het werk daadwerkelijk gebeurt.

De beleidsbrief noemt hiervoor ook een aantal relevante, nieuwe acties zoals:

- een gebiedsgerichte aanpak en interventies in regionale economische ecosystemen en op campussen
- de oprichting van een Nationaal Agentschap voor Disruptieve Innovatie (NADI) en een Nationale Investeringsinstelling (NII)
- een stimuleringsmaatregel voor mkb-financiering en meer (fysieke) ruimte voor bedrijven

In de uitwerking van de nieuwe aanpak is het van belang om nationaal beleid effectief aan te laten sluiten bij bestaande regionale economische structuren en samenwerking tussen complementaire regio's te stimuleren. Vooral de financiering van het innovatieve mkb (o.a. via de MIT-regeling) verdient hier extra aandacht.

- **Provincies vragen bij de uitwerking van deze beleidsvoornemens meer aandacht - i.p.v. bezuinigingen - voor de financiering van het innovatieve mkb en regionale ecosystemen en voor het benutten van nieuwe kansen, zoals dual use (waarbij investeringen vanuit defensie ook innovatie met civiele toepassingen stimuleren). Een sterke aanwas van innovatieve startups en ondersteuning van innovatief mkb vormt zo de basis van een goed functionerende scale-up funnel. Zonder voldoende instroom in de vroege fasen (idee, validatie) blijft de doorstroom naar groei- en scale-up fases beperkt.**

Het financieringstreintje: Rijk, provincies en ROM's hebben een gezamenlijk belang om dit treintje te laten rijden vanaf de vroegste financieringsfase van startups, naar doorgroei tot scale-ups en vervolgens tot gevestigde marktleiders. Zonder instroom in de startup fase stopt de doorstroom.

5. Zet niet alleen met woord, maar ook met daad in op innovatie

Het rapport Draghi, rapport Wennink maar ook het coalitieakkoord en opdracht aan de TTWenV geven glashelder de urgentie aan om in te zetten op innovatie en het versterken van verdienvermogen en concurrentiekracht. Provincies en het Rijk delen gezamenlijk deze ambities. Naast financiering voor innovatie en het bevorderen van samenwerking tussen regio's en Europese samenwerkingsverbanden, zijn er ook andere randvoorwaarden van belang voor het bevorderen van innovatie, zoals het verminderen van regeldruk en versnippering van durfkapitaalmiddelen. Ook deze zaken verdienen aandacht, zodat innovatiefinanciering zo effectief mogelijk kan worden ingezet voor het behalen van maatschappelijke impact.

Om de nationale en provinciale ambities op het gebied van innovatie te behalen, vragen wij van het Rijk:

- **Zorg dat het fiscaal beleid en het innovatie-instrumentarium een positieve impact heeft op het goed functioneren van de innovatieketen.** Zo houden we het financieringstreintje van de vroege fase van startups tot en met doorgroei naar scale-ups en gevestigde marktleiders rijdend. Geef prioriteit aan bewezen effectieve instrumenten, zoals de MIT-regeling, VFF en het Toekomstfonds. Het fiscaal en innovatie instrumentarium moet immers ook ten goede komen aan het innovatieve mkb en niet primair terecht komen bij het grootbedrijf. Dit wordt tevens benadrukt door VNO-NCW in hun brief.
- **Borg dat innovatieve mkb bedrijven uit de verschillende regionale ecosystemen effectief worden doorgeleid naar de NADI en de NII.** Deze instellingen geven een stevige impuls aan innovatieontwikkeling. Borg dat het innovatieve bedrijfsleven in Nederland hier een goede aansluiting bij kan vinden.
- **Reserveer binnen het budget voor regionale innovatie campussen middelen om thematische ecosystemen beter met elkaar te verbinden, in lijn met de industriebrief en het rapport Wennink.** Innovatie stopt niet bij de grens van een regio. Door te investeren in samenwerking, gezamenlijke programmering en netwerkvorming, ontstaan er sterkere verbindingen tussen regio's en sectoren. Dit vergroot de innovatiekracht. Vooral daar waar waardeketens (alle stappen van grondstof tot eindproduct) elkaar nodig hebben, aanvullen en versterken.

Het stimuleren van meer samenhang tussen elkaar versterkende innovatie-ecosystemen heeft meer voordelen. Hiermee kunnen Nederlandse consortia hun slagkracht vergroten om succesvol mee te dingen naar Europese fondsen. Ecosystemen van kennisinstellingen en mkb-bedrijven vormen daarbij een essentiële basis voor de Nederlandse concurrentiekracht.

Tegelijkertijd vindt opschaling van innovatie en bedrijvigheid ook plaats via nationale en internationale waardeketens en markten. Dit benadrukt het belang dat regio's goed met elkaar verbonden zijn.